

Deild hins íslenska bókmentafélags í Kaupmannahöfn hefir ásett sér að láta prenta nýja og nákvæma lýsing á Íslandi, og hefir falið oss á hendur fyrst sinn að safna til hennar, og þaræð fêlagið ekki hefir efni á að senda menn gagn-
gjört út til Íslands, til að ferðast um allt land, hefir það falið oss á hendur að skrifast á við þá menn úti á Íslandi, sem vér vonuðum fróðleiks af um öll þau efni sem bókin á að skira frá, og engin nákvæm skilríki eru fíánlig um hér í borginni.

Vér höfum nú sendt öllum þeim brêf sem vér treystum fremst til að muni vilja og geta stoðað þetta fyrirtæki, og sérslagi öllum prestum og próföstum á landinu; leyfum vér oss að senda yður það brêf og spurníngar til sýnis; en um sumt er þar óspurt, sem vér getum hvörgi fengið nema hjá yður, og leyfum vér oss því að leita yðar um úrlausn spurnínga þeirra sem hér fylgja, og viðvíkja sýslu og sveita takmörkum o. s. frv.

Vér erum sannfærðir um, að þér eins vel og vér sjáð, hvörsu þarflig og fróðlig að slík bók mætti verða, ef hún væri vel af hendi leyst, og undir eins, að allir kostir hennar sem mest á riður eru komnir undir því, að allir stoði fêlagið, hvörr í sinni röð, til þessa vanda verks; vér vonum því staðfastliga að þér verðið vel við bón vorri, og hvetið aðra til ens sama, enda leggið á góð ráð þar sem þurfa þækti, svo vér fengjum sent fróðligasta og nákvæmílgasta skírslu á öllu, spurðu sem óspurðu, smáu sem stóru; skulum vér ekki spara neitt ómak til þess, að þær skírslur verði notaðar sem bezt, svo bókin gæti orðið fêlagi voru og fósturjörð til gagns og sóma, og vinum þeirra innlendum sem útlendum til fróðleiks og skemtunar.

í umboði hins íslenska bókmentafélags deildar
Kaupmannahöfn þann 30ta d. Apríl-mán. 1839.

Finnur Magnússon. Jónas Hallgrímsson Konráð Gjislason.

Brynjólfur Pjetursson. Jón Sigurðsson.

Til

Herra

J. N. Abel

L'Éditateur, l'Éditionnaire.

1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930

1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960

1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990

1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020

2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
2036
2037
2038
2039
2040
2041
2042
2043
2044
2045
2046
2047
2048
2049
2050

2051
2052
2053
2054
2055
2056
2057
2058
2059
2060
2061
2062
2063
2064
2065
2066
2067
2068
2069
2070
2071
2072
2073
2074
2075
2076
2077
2078
2079
2080

2081
2082
2083
2084
2085
2086
2087
2088
2089
2090
2091
2092
2093
2094
2095
2096
2097
2098
2099
2100
2101
2102
2103
2104
2105
2106
2107
2108
2109
2110

2111
2112
2113
2114
2115
2116
2117
2118
2119
2120
2121
2122
2123
2124
2125
2126
2127
2128
2129
2130
2131
2132
2133
2134
2135
2136
2137
2138
2139
2140

2141
2142
2143
2144
2145
2146
2147
2148
2149
2150
2151
2152
2153
2154
2155
2156
2157
2158
2159
2160
2161
2162
2163
2164
2165
2166
2167
2168
2169
2170

2171
2172
2173
2174
2175
2176
2177
2178
2179
2180
2181
2182
2183
2184
2185
2186
2187
2188
2189
2190
2191
2192
2193
2194
2195
2196
2197
2198
2199
2200

2201
2202
2203
2204
2205
2206
2207
2208
2209
2210
2211
2212
2213
2214
2215
2216
2217
2218
2219
2220
2221
2222
2223
2224
2225
2226
2227
2228
2229
2230

2231
2232
2233
2234
2235
2236
2237
2238
2239
2240
2241
2242
2243
2244
2245
2246
2247
2248
2249
2250
2251
2252
2253
2254
2255
2256
2257
2258
2259
2260

2261
2262
2263
2264
2265
2266
2267
2268
2269
2270
2271
2272
2273
2274
2275
2276
2277
2278
2279
2280
2281
2282
2283
2284
2285
2286
2287
2288
2289
2290

2291
2292
2293
2294
2295
2296
2297
2298
2299
2300
2301
2302
2303
2304
2305
2306
2307
2308
2309
2310
2311
2312
2313
2314
2315
2316
2317
2318
2319
2320

2321
2322
2323
2324
2325
2326
2327
2328
2329
2330
2331
2332
2333
2334
2335
2336
2337
2338
2339
2340
2341
2342
2343
2344
2345
2346
2347
2348
2349
2350

2351
2352
2353
2354
2355
2356
2357
2358
2359
2360
2361
2362
2363
2364
2365
2366
2367
2368
2369
2370
2371
2372
2373
2374
2375
2376
2377
2378
2379
2380

2381
2382
2383
2384
2385
2386
2387
2388
2389
2390
2391
2392
2393
2394
2395
2396
2397
2398
2399
2400
2401
2402
2403
2404
2405
2406
2407
2408
2409
2410

2411
2412
2413
2414
2415
2416
2417
2418
2419
2420
2421
2422
2423
2424
2425
2426
2427
2428
2429
2430
2431
2432
2433
2434
2435
2436
2437
2438
2439
2440

2441
2442
2443
2444
2445
2446
2447
2448
2449
2450
2451
2452
2453
2454
2455
2456
2457
2458
2459
2460
2461
2462
2463
2464
2465
2466
2467
2468
2469
2470

1. Hvör eru takmörk *Vertmannæga* — sýslu á alla vegu?
 2. Hvör eru þar bygðarlög, svosem hærðð, sveitir, dalir, hverfi o. s. frv. eptir röð, og hvör eru takmörk þeirra?
 3. Eru takmörk sýslunnar hin sömu og prófastsdæmisins, eður hvörju munar?
 4. Hvörjir eru hreppar í sýslunni, hvar eru þingstaðir þeirra, og hvör eru takmörk sérhvörs hrepps á alla vegu?
 5. Eru þar nokkrar jarðir ætlaðar sýslumönnum og læknum til ábúðar, og hvörjar, ef eru?
 6. Um vgu: Hvar liggja alfaravegir umi sýsluna, og úr henni í aðrar sýslur á alla vgu? hvörsu lágir eru fjallvegirnir kallaðir? hvörjar eru þar vegabætur: ruðningar, brýr, vörður, sæluhús, o. s. frv.? hvörjar eru þar torfætur og hvar á alfaravegum, hvörnig er þeim varið, og hvört mundi verða úr þeim bætt með tilkostnaði, og hve miklum, eptir ágizkun?
 7. Hvörnig er háníngur alþýðu (kalla og kvenna) í sýslunni? breytist hann, og á hvörn hátt? að hvörju leiti er hann fremur, og að hvörju leiti síður, enn í öðrum hærððum lánzins, sem þér þekkið til.
 8. Hvörsu margir sjóróðrarmenn sækja þar að jafnaði fiskiver í aðrar sýslur á vetrum og vorum, og hvört?
 9. Hvörsu há var túndin í hvörjum hrepp, hvörsu margir skattbændur, og hve mikið aukaútsvar, allt fyrir 10 árin seinustu, frá 1830?
 10. Hvörsu stórir voru hreppa-sjóðirnir fyrir 10 árum, og hvörsu stórir eru þeir nú?
 11. Hvörsu margir sveitar ómagar voru í hvörjum hrepp fyrir 10 árum, og hvörsu margir eru þeir nú?
-
12. Um veðráttufar og loptslag: Vær æskjum mikilega yður þóknadist að semja handa oss almenna lýsingu á því í yðar sýslu, og hafa þá, eins og verður, hliðsjón af prestaspuðningunum um þetta efni (22-29 spurn.)?
-

